

SZÓSZÉK – ÚRASZTALA

AKIKET ISTEN LELKE VEZÉREL

Róm 8,14

„Aiket Isten lelke vezérel, azok Istennek fiai . . .“

Milyen boldog érzés valakié lenni. Tudni, hogy nem vagyunk magunkra, valaki törődik velünk; megkínál az élet vizével, s aztán kézen fogva vezet. Milyen jó bírni valakit: édesanyát, kinek sokszor vagyunk tékozló gyermekei, de ki mégis mindig hazavár; hitvest, kivel közös örömről, bánatról, s az élet árnyas vagy napos oldalain megbizonyosodunk hűségéről, ragaszkodásáról. Bírni egy oltalmazót, ki a sors változásos perceiben mellettünk van. Milyen szerencsétlenség, ki elszigetelten éli le életét, s úgy áll, mint lombhullató őszben egy magányos, útszéli fa. De mindezek felül milyen boldog állapot Istent bírni s az Ő gyermekeinek, fiainak lenni.

Pedig ugye mind azok vagyunk, egy szerető Atyának gyermekei, ki örökös gondviselésével figyeli életünk menetét, s egyre várja megjavulásunkat, ott áll a régi úton, amelyen valaha elindultunk annyi szép álommal, amelyen sokszor magunkat is elvesztettük; ott áll, figyeli jöttünket, vajon kibontakozik-e a messzi távol ködéből gyermekeinek, az Isten-fiaknak arca. Mind azok vagyunk, Isten gyermekei, de nem mindannyian érdemesek az istenfiúságra. Ez egy nagy kincs, mely nem mindenkinek tulajdona, de melynek megszerzéséért küzdeni nemcsak célunk, de kötelességünk. Isten fiai azok, kiket Isten lelke vezérel, vagyis magukban hordozzák a tiszta hitnek, igazságkeresésnek, békességnek és szeretetnek drága kincseit.

Hordozzuk szét tekintetünket azokon a helyeken, melyek régmúlt időknek tanúi: egyszerű fejfákon, kopott írásos síremlékeken és sok-sok nyomon, rögön, melyek előttünk mind beszédessé válnak és megszólalnak.

Bonyolult, tengernyi ágazatúak ezek az utak, melyeken odáig eljuthatunk, de valami visz, sodor magával, mint az őszi szél a megsárgult falevelet. S ez, ami minket hordoz magával, ez az emlékezet szárnyára kap, majd letesz emberi életet, küzdelmek színterére, s beszélni kezd: „Nézd, kik itt nyugszanak, valamikor hitben, igazságkeresésben, békességben éltek, égtek el és emésztődtek fel. Imádságos reggelek, zoltáros esti órák határolták életüket. Küzdelmük felőrölte erejüket, meg nem értés, türelmetlenség kísérte kereszthordozó útjukon, mégis megmaradtak Isten fiainak a nehéz próbatételek útvesztőin.

Aztán visz tovább az emlékezet szárnya viharos, könnyes és véres évszázadok mélységein és magasságain át, hol az egykori Izrael népe,

családja, nemzete számára megtalálja Istent. Nézd, hogy ragaszkodik hozzá! Meghozza áldozatát, ha kell termőföldjéről, ha kell állataiból, gyermekét is kész feláldozni, csak Istennel és saját magával békességben éljen, s békesség honoljon az oltár körül. A legfinomabb műszerrel sem tudnánk lemérni az ókori lélek rezgéseit, melyek kitöltötték az úrt belső énje s valami megfeythetetlen titokzatosság között. Sok-sok éjszakan a csillagos ég alatt vagy a végtelennek tetsző halmokon egy szép dal vagy pásztorsip elhaló mellódiáján érzik, hogy Isten lelke töltötte el szívüket, s hogy vele közösségben vannak.

O, hányan voltak, kiket bánat és töprengés, gondterhes éjszaka magányos helyeire vezették, megállottak egy-egy nagy kő közelében, a csillagok ragyogtak fenn az égen s hallgatagon néztek reájuk. Ott és akkor ezek az egyszerű emberek megértették a csillag fényénél, az éjszakának ebben a sokatmondó, néma csendjében, hogy Isten velük van, és ráborul nagy szeretetével az ő kereső lelkükre. Bizony ezeket az Istennek lelke vezérelte, és Isten fiai voltak.

A proféták világa Isten fiainak lábnymaival van tele. Mózeset mindenhol az Úr lelke vezérli minden lépésében. Józsué trombitájából a proféta hite, Isten iránti bizalma harsan, Sámuel főpap bölcs megnyugvással a hit, szeretet és békesség lelkével öröködi népének valláserkölcsi élete felett, a szent sátort s benne a frigyládát őrzi, védi, ha kell, harcol érte. A mindenét elveszített Jóbot gyermekei felett való gyászában ki vigasztalja, ki áll mellette fájalmában, betegségében? Miért múlta felül saját magát is és lett igazán Istennek gyermeke? — Azért, mert Isten lelke vezérelte.

Dávid király nagyságát nem fénye, hatalma és királysága igazolja, hanem azok a békével viselt csapások és szenvedések, melyek családja részéről érték, s melyek végül is zsoldárt fakasztottak a megsebzett lélekből. A pásztorsíp a zsoldáros királyig Isten lelke vezérelte, s annyi sok szép himnusz között adta ajkára az isteni megtartás örökszép gondolatának kifejezését: „Uram, ha nem a Te törvényed lett volna az én gyönyörűségem, rég elpusztultam volna én nyomorúságomban.“

Ézékielt, a látnokot egy titkos benső hang vezérli a csontok völgyén s profétáltat a holt tetemek felől. Ézsaiás a tapasztalt, bölcs és mélyen érző proféta s a többiek is mind úttaposók, lámpásai az utánuk haladó Isten-kereső embereknek.

Keresztelő János egy letűnő s egy kibontakozó új világ mezsgyéjén áll. Egyszerű ruhája alatt Isten lelkének szikráját érzi felgyulladni lelkében, míg megtérésre hívja népe gyermekeit.

Jézusnak szűk hazája elég nagy volt ahhoz, hogy keblére vonja saját kora s eljövendő nemzedékek minden bűnös, de Istenhez megtérni kész gyermekeit.

Az emlékezet gyorszárnyú madara lassan-lassan visszatér. Minden régi kedves és szomorú helyet bejár. Tollai sötét színt öltenek véres háborúkban, öldöklő tusákban, de felragyognak ott, hol kegyességet, szeretetet, igazságot és békét követő emberek küzdenek.

Elfárad az emlékezet, mire visszatér. Nehezen ereszkednek le szárnyai a dévai vár komor falaira, s megpihen, mint egy fáradt vándor a régi börtön romjainál. November 15-én, Dávid Ferenc nagy püspökünk halálának évfordulóján mintha a vár körül a legendák s a történelmi idők szellemei lengenének. Az emléktáblánál egy maroknyi egyház

gyermekai verődnek össze, s a nagy mártír püspök lelkével együtt kérést küldenek fel az egy igaz Istenhez: „Jó Úristen, tekints hozzánk, magas mennyből nézz mireánk...” Valahol ott pihen az ősz apostol porsátra. Megszólalnak a kövek mindenütt, amerre járt, bizonyosságul, hogy Dávid Ferencet hitvitáiban, beszédeiben, embertársaival való érintkezésében s minden cselekedetében türelem, békesség, igazságkeresés és szeretet, szóval Istennek lelke vezérelte. A hit és lelkiismereti szabadság igazi és bátor harcosa volt. Az egy igaz istenhitnek fáradhatatlan hirdetője, ki az 1579. évi gyulafehérvári gyűlésen még egyszer és utoljára megáll beteges testtel, Istenben bízó lélekkel haladó eszméi és tanításai mellett. Földi bére örökös fogság a dévai várban, de az utókor az örökélet koronájával koszorúzza meg azt, kit mindig Istennek a lelke vezérelt. Szellemaalakja úgy áll előttünk, mint egy hatalmas kőszikla. Míg hallgatjuk tanításait az Isten oszthatatlanságáról, az egy Istent hívők serege boldogan és könnyes hálával teszi meg a nagy vallomást: „Akiket Isten lelke vezérel, azok Istennek fiai.” Ámen.

MAJOR SÁNDOR

MINDIG REFORMÁLNI

1Thess 5,21

Lelkiismeretesen és értelmesen gondolkodó ember, aki felül tud emelkedni a kicsinyes szempontok szűk látókörén, aggodalommal néz minden olyan mozzanatot, amely alkalmasnak látszik választófalak vagy ellenszenves érzések keltésére. A testvériség, az együvé tartozás érzésének ápolására és munkálására mindig szükség volt, és az van ma is. Kerülni kell és elfojtani minden olyan törekvést, amely ezzel a céllal ellenkezik. Nem elhidegülést és elridegülést, nem a megvetést és a gyűlölködést, hanem éppen az egymáshoz kapcsoló megbecsülő összeemelegedést kell minden erőnkkel elősegítenünk. És meg kell ragadnunk minden alkalmat, amely kínálkozik nekünk arra, hogy ilyen irányban építő munkát végezhessünk.

És itt a reformáció emlékünnepe tartásának idején igen természetesen felvetődik az a kérdés, hogy a reformációnak és a reformátoroknak hagyományos és szokásos megünneplése nem ilyen szétválasztó mozzanat-e a mi egyházas életünkben.

Szabad-e nekünk így ünnepelni?

Feleljünk lelkiismeretünk szerint.

Ugye, hogy *nem*.

De hát hogyan ünnepeljünk?

Ugy, hogy emeljük ki a múltból sajátos szellemi értékeinket, de a hamis és szétválasztó látszatigazságokat hagyjuk bátran elpusztulni, mert azok többet ártanak, mint amennyit használnak részleges és egyetemes szempontból is.